

Valgfaget *Innsats for andre* Eventyr og sagn fra mange land på SFO

Trinn/nivå: 8.-10. trinn, gjerne aldersblanding

Hovedområde/kompetansemål:

Fra hovedområdet *planlegging*:

- kjenne til forutsetninger som ligger til grunn for frivillig arbeid
- kartlegge behov for frivillig arbeid i lokalmiljøet i samarbeid med relevante aktører
- planlegge praktiske tiltak som medfører sosial verdiskaping for valgt målgruppe

Fra hovedområdet *praktisk arbeid*:

- gjennomføre planlagte tiltak
- følge etiske retningslinjer og tilpasse kommunikasjon og samhandling til valgt målgruppe
- presentere og vurdere det frivillige arbeidet ut fra erfaringer og samhandling med målgruppen og relevante aktører

Tidsramme: et halvt skoleår

Beskrivelse av hva opplegget inneholder: Et undervisningsopplegg der elevene samarbeider med aktivitetsskolen ved nærmeste barneskole ved å gjenfortelle eventyr og fortellinger fra mange land. Opplegget innebærer kartlegging, planlegging og gjennomføring av aktiviteten, der innhenting av eventyr og fortellinger blant elevenes familier, og gjerne flerspråklige familier, står sentralt.

Laget av Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Informasjon til læreren

Dette er et undervisningsopplegg som fører til sosial verdiskaping gjennom å formidle til barn og unge den litterære arven og den muntlige tradisjonen som finnes i de mange hjem. Det er vanlig å lese eller fortelle eventyr for barn verden over, noe som fremmer gode lesevaner, gir kjennskap til litteratur og bidrar til verdifulle minner. Imidlertid er det mange som velger bort lesestunden til fordel for andre aktiviteter i dag, så som tv, dataspill, sosiale medier og ulike aktiviteter utenfor hjemmet. Barnehage, skole og aktivitetsskole er derfor fine arenaer der barn og unge kan samles rundt felles fortellinger og oppleve samhold. Her skal elevene i valgfagsgruppa fortelle eventyr for elever på barneskolens SFO eller i en barnehage.

Det opplegget det her dreier seg om skal åpne for kulturmøter ved å fortelle eventyr fra forskjellige land. Sentralt er innhenting av fortellinger blant elevene, deres venner og slekt med fokus på geografisk spredning. Kartleggingen skal ta utgangspunkt i om elevene eller deres familier har tilknytning til andre land, om naboer eller bekjente har røtter i andre fortellertradisjoner eller om andre elever på skolen kan bidra. Kartleggingen skal være så praktisk som mulig der intervju av elever og familier om bakgrunn og lesing går foran innhenting av eventyr fra andre land via bøker eller internett. Elevene skal heller «gå i Asbjørnsen og Moes fotspor» og samle inn, skrive ned og gjenfortelle.

Felles innsats om felles prosjekt fremmer positiv relasjonsbygging og verdiskaping. I kommunikasjonen med flerkulturelle familier kan minoritetsspråklige elever være en ressurs hvis de kan flere språk og for eksempel kan intervju familiemedlemmer på deres opprinnelige morsmål.

Undervisningsopplegget steg for steg

A. Kartlegging

Elevene tar kontakt med SFO og forteller om faget og ideen. Hvis SFO stiller seg positiv til besøk og eventyrfortelling, inviteres en ansatt til skolen for å informere om arbeidet på SFO. Elevene har så en spørreundersøkelse i gruppa og i andre valgfagsgrupper om det er elever som ønsker å være med på prosjektet, det vil si å høre med familie, slekt og venner om de vil gjengi eventyr fra sin kultur: enten det gjelder klassiske eventyr eller mer lokale eventyr fra andre deler av landet, eller fra andre land og tradisjoner.

I klassen kan læreren lede diskusjoner rundt hva det vil si å forsterke samholdet i lokalmiljøet, hva holdningsskapende arbeid innebærer, hva det vil si å gjøre en innsats for et mer inkluderende miljø og hvorfor det er positivt å utvide sine perspektiver. Videre kan man diskutere hva det betyr å bevare den litterære arven og samtidig lære nytt.

B. Planlegging av tiltak

Ved positivt svar fra kartleggingen kan elevene gå i gang med lage en framdriftsplan, utforme spørsmål til intervju, avtale dato for besøk av en ansatt fra SFO, sette dato for opplesning og organisere intervju og innhenting av eventyr. Elevene må selv innhente eventyr fra familie de kjenner, og det kan gjerne foregå på skolen. Eventyrene kan tas opp på bånd eller skrives ned i stikkordsform.

C. Gjennomføring av tiltak

Elevene må bruke en del tid på å renskrive eventyr og øve på å fortelle. Dessuten må de velge ut de eventyrene som passer for aldersgruppen. Læreren veileder i fortellerteknikker og innleder til diskusjon rundt hva som passer for målgruppen. Elevene møter representanten fra SFO som forteller om tilbudet der, og avtaler hvordan aktiviteten skal foregå. Å fortelle for barna på SFO kan pågå over flere uker, for eksempel en fast tid hver uke.

D. Presentasjon og vurdering

Presentasjonen blir opplesningen for barna, men også ved å lese/fortelle for hverandre i klasserommet. Vurderingen foregår fortløpende gjennom hele perioden. Følgende mal kan brukes:

Tema	Eventyr og sagn fra mange land på SFO
Hovedområde	<i>Planlegging</i>
Kompetansemål A	Kjenne til forutsetninger som ligger til grunn for frivillig arbeid
Kompetansemål B	Kartlegge behov for frivillig arbeid i lokalmiljøet i samarbeid med relevante aktører
Kompetansemål C	Planlegge praktiske tiltak som medfører sosial verdiskaping for valgt målgruppe
Læringsmål A	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne være med i diskusjoner om frivillig innsats
Læringsmål B	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne kontakte SFO og få til et samarbeid om en aktivitet for barna der ved å informere om valgfagsprosjektet «Eventyr» og diskutere hvordan det kan passe inn. • Skal kunne bruke spørreundersøkelse med relevante spørsmål for å finne ut hvem som kan bidra med innhenting av eventyr fra ulike tradisjoner i Norge og i utlandet. • Skal kunne tolke svar og trekke konklusjoner fra diskusjonene og spørreundersøkelsene
Læringsmål C	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne planlegge innhenting av eventyr, tid for presentasjon av SFO på skolen og gjenfortelling for barna. • Skal kunne lage en ryddig framdriftsplan • Skal kunne bidra i klassesamtale om hvorfor dette tiltaket medfører sosial verdiskaping for de gruppene som er involvert, og skal kunne bruke relevant ordforråd.
Kjennetegn på høy måloppnåelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kan være med i diskusjoner om frivillig innsats • Kan formulere relevante spørsmål til samtale med den eksterne aktøren, og samarbeide om felles prosjekt • Kan bruke spørreundersøkelse og trekke konklusjoner ut fra denne • Kan planlegge innhenting av eventyr og organisere dette • Kan lage en ryddig framdriftsplan • Kan beskrive, med relevante ord, hvordan tiltaket kan

	knyttet til målgruppens behov, og reflektere over hvilken sosial verdi tiltaket medfører gjennom refleksjonsnotat eller muntlig diskusjon.
--	--

Tema	Eventyr og sagn fra mange land på SFO
Hovedområde	<i>Praktisk arbeid</i>
Kompetansemål A	Gjennomføre planlagte tiltak
Kompetansemål B	Følge etiske retningslinjer og tilpasse kommunikasjon og samhandling til valgt målgruppe
Kompetansemål C	Presentere og vurdere det frivillige arbeidet ut fra erfaringer og samhandling med målgruppen og relevante aktører
Læringsmål A	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne gjennomføre planlagte tiltak i tråd med en framdriftsplan
Læringsmål B	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne gjøre rede for samarbeid med målgruppen: SFO, barna på SFO og hjemmene • Skal kunne velge ut eventyr som passer
Læringsmål C	<ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne drøfte hvordan samarbeidet med alle aktørene har påvirket resultatet • Skal kunne reflektere over valg av eventyr • Skal kunne skrive ned og gjenfortelle eventyr med innlevelse • Skal kunne gjengi og diskutere arbeidsprosessen fra kartlegging til gjennomføring av tiltak gjennom muntlig framføring eller refleksjonsnotat
Kjennetegn på høy måloppnåelse	<ul style="list-style-type: none"> • Kan levere inn en ryddig framdriftsplan og gjennomføre tiltaket i tråd med denne. For eksempel kan den leveres inn i begynnelsen av prosjektet og i revidert form på slutten av prosjektet med forklaring på endringer. • Kan gjøre rede for samarbeidet med de aktuelle aktørene og reflektere over hva som påvirker resultatet gjennom skriftlig logg eller muntlig redegjørelse • Kan levere manus av sitt/sine eventyr med

	<p>begrunnelse for valg</p> <ul style="list-style-type: none">• Kan fortelle eventyr med innlevelse• Kan reflektere over arbeidsprosessen fra kartlegging til gjennomføring på en god måte og bruke tilpasset ordforråd ved å holde en presentasjon om dette, eller skrive refleksjonsnotat.
--	---